



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Cura pauperum, & modus colligendi eleemosynas. cap. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

celerius, alij qui tardius rem assequantur, alij qui plura, alij qui pauciora, moderandus est sermo, ut auditoris ingenium fuerit excellentius, vel humilium, & sicut vasa angusti oris, quæ humoris copiam respiciunt, quod autem guttatim instillatur recipiant: ita doctrina pro cuiusque captu est infundenda. Quod si nescitur ingeniorum qualitas, adhibenda est in dicendo claritas, ut omnibus satisfiat: & subinde inter communita aliquid breuiter admiscendum altioris intelligentiæ, quod auctoritatem conciliet.

Decimotercio plurimum conducit ad cognoscendas, & degustandas veritates rerum spiritualium id tenere quod in Dialogis Platoniciis videmus facilitatum, & à D. August. obseruatum, ut per interrogatiunculæ nonnunquam agendo procedatur, nam hoc modo ita deducuntur, ut dum quædam concedunt illi, alia quæ consequuntur, & ad eorum profectum desiderantur, vel concludant ipsimet, vel conclusa libenter admittant, eos enim vehementius, & mouent, & mouent ea veritates quas ipsi penetrant, & deducunt.

Decimoquarto, denique quocumque modo procedatur curandum est semper, ut ijs, quorum saluti spirituali voluerit consulere, hoc efficaciter persuadeat, quatenus ipsi se ad Dei gratiam recipendam, suis aliorumque orationibus, elemosynis, alijsve similibus adiuuentis disponant: procuret etiam pro viribus ut opere compleant, quæ in concionibus lectionibusve audiunt: Et si videbitur expedire poterit etiam aliqua scribere quibus piorum deuotioni opituletur. Hactenus de Industrijs quæ ad proximum iuuandum valent: Nunc ad secundam tractationem de elemosynis colligendis veniamus.

Prudens modus procedendi per interrogaciones. l. de Cath. rud.

Cura pauperum, & modus colligendi Eleemosynas.

Cap. VI.

Debet Concionator multum affici ad egenorum miserias subleuandas. Animaduertat vbique ferè locorum, valde ad hoc munus pertinere, ut in Concionibus, qui verbum Dei seminant, sibi in corrogent, vnde pauperes iuuari possint, & gaudeant occasione sibi præberi misericordiæ opera, pariter quæ ad animos, & quæ ad corpora spectant exercendi. Quod si quis onerosum id putet, & quasi per transitum exequatur, timeat, ne sit ex imbecillitate charitatis, & misericordiæ suæ, quæ tamen inter Christianas virtutes primum locum obtinent

Cura pauperum annexa officio Concionatoris magnificenda.

Christus ipse non solum misericordiae affectum, offendit erga eos, qui morbis spiritualibus laborabant, sed etiam in eos qui corporalibus premebantur calamitatibus ut apud Mar. misereor ait super turbam, quia triduo perseverant, & non habent quod manducant & apud Matth. cum leprosus genuflexo dixisset Domine si vis potes me mundare; Iesus misertus extendit manum suam, & tangens eum, ait volo, mandare D. Paulus qui in convertendis ad Christum animabus totus erat; adeo ut ab Euangelij praedicatione ne baptizandi quidem causa se distrahi pateretur, tamen huic curae idest collectis ut ipse vocat faciendis, serio insistebat. Ad eas saepe fideles in Epistolis hortabatur, eas aliquando ipsemet Hierosolymam deferebat; minus id tanquam singulare Dei donum plurimi faciens. In tota ferè Italia moris est eleemosynam commendare, atque colligere, resque procedit egrogie, tum in utilitatem egentium, multa enim eis suppeditantur toto anno subsidia, & honestarum familiarum necessitatibus etiam graubus puellarum periculis obuiam itur; tum in eorum emolumentum qui stipè largiuntur, quia datur eis optima merendi occasio, praesertim eo tempore, quo eorum animi ex verbo Dei auditio, sunt inflammati, ut saepe existimem non minus eos inde emolumentum spiritualis percipere, quam ex ipsa verbi Dei auditione, sed utrumque simul procul dubio amplius prodest; cum hoc modo etiam verbum Dei magis confirmetur. Hoc dixerim quia ubi non est haec consuetudo, facile induci posset, neque enim apud nos vllam habet difficultatem, neque vllum concioni praebet impedimentum. In fine prioris partis Concionator de eleemosyna monet, & in quem usum conferenda sit addit: Tum aliqui siue Clerici, siue saeculares ad hoc parati, & sparsim in ipso auditorum catu collocati, siue vllò tumultu quaritant: Idem inter mulieres aliqua ad id destinata faciunt. Hoc autem modo plus multo colligitur, quam si ad portas templi absoluta concione, ut alicubi fit; collectio fieret; tum quia inter tumultum populi exeuntis non adest commoda occasio diligenter corrogandi, tum quia ille feruor qui in ipsa Concione, ad verba Concionatoris erat promptus incipit frigere, iamque noua cura subeunt mentem, & multorum animis insita tenacitas redit. Experientia verò perspectum satis apud nos est, qui diligenter, & cum efficacia eleemosynas commendant, copiosas recipere, qui id non faciunt, exiguas, cum detrimento & inopum qui subsidio carent, & dinitum qui praemio. Propterea puto me aliquid adiuu-

Optima consuetudo commendandi pauperes in Concione.

allaturum nostris Concionatoribus, si subscribam hic aliquot communes locos ex quibus materiam sumant, ut res pro voto succedat. Primus locus sit Præceptum nobis à Deo datum, ut bona, temporalia qui habent cum ægenis communicent. Deut. 15. Non deerunt pauperes in Terra habitationis tuæ idcirco ego præcipio tibi, ut aperias manum fratri tuo egeno, & pauperi qui tecum versatur in Terra. Eccles. Pone Theaurum tuum in præceptis altissimi, & proderit tibi magis, quam aurum, conclude elemosynam in sinu pauperis, & hæc pro te exorabit ab omni malo. Qui obturat aurem ad clamorem pauperis, & ipse clamabit, & non exaudietur. Ex substantia tua fac elemosynam, & noli auertere faciem tuam ab illo paupere, ita enim fiet, ut nec à te auertatur facies Domini. Quod superest date elemosynam, id est de eo quod suppetit vobis, quod habetis. Iudicium sine misericordia fiet ei qui non facit misericordiam. Planè hoc præceptum apparet manifestè, esse secundum legem naturæ, quæ præcipit, ut quod nobis vellemus fieri, si essemus inopes, alijs faciamus. Et secundum legem Moysis ut patet ex dictis. Et multò magis secundum legem Gratiæ, in qua maximè lex viget charitatis, quæ non verbo, & lingua, sed opere magis est exhibenda. Secundus locus est consideratio pænæ, quæ non seruantibus hoc præceptum infligitur, quæ sepe est pœna æterna, probant hoc Basil. Naz. Chrysost. ex verbis Christi Esuriui, & non dedistis mihi manducare. Hieron. ex illo Ioan. qui habet duas tunicas, det vnã non habenti. August. ex verbis illis destruaui horrea mea, qui reus fuit, non quod aliena rapuerit, sed quia sua tenaciter retinuerit, vbi etiam affert epulonis exemplum, Itaque vtrumque est diuitibus exitiosum, vel si congregent opes, & abscondant, vel si profundant cum luxu, & voluptatibus sine pauperum respectu, ob id, & Christus vtriusque diuitis formam expressit in Euangelio, Tum eius qui amplificare voluit horrea, Tum eius qui induebatur purpura, & bysso, & canes nutrebat, & epulabatur, quotidie splendide, & vtriusque tristem exitum, apertis verbis, manifestum facit. Tertius locus sit, Dignitas, & splendor huius virtutis quæ tanta est ut etiam alijs virtutibus, & pijs operibus colorem, & nitorem addat. Duæ virtutes inter alias, videntur excellere, inter morales Religio, Inter Theologicas Charitas, & hæc quidem, quo pacto erga Deum melius exerceri potest, quam si pro eius amore, proximis beneficiamus? Nam ipse quidem, fons omnium bonorū rebus no-

A a 2 3 stris,

Præceptum

Dei.

Deut. 15.

Eccles. 29.

Prov. 28.

Tob. 4.

Luc. 11.

Iac. 2.

Non dantur
elemosynas
pœna.

Ad Neop.

ep. 1. in si-

ne.

Io. 3.

Hom. 7. ex

50.

Splendor hu-
ius virtutis.

1. Io. 3.

ſtris, nequaquã indiget, quamobrem, optimum eſt S. Ioannis argumentum, rectèque concludit, Qui viderit fratrem ſuum neceſſitatem habere, & clauserit viſcera ſua, quomodo charitas Dei, manet in eo? optima etiam eſt, illatio, cum ait, qui proximum, quem videt non diligit, Deum quem non videt, quomodo diliget? Si autem religionis virtus conſideretur, dicat quiſpiam, nobiliſſimum eius actum eſſe ſacrificium, & tamen, Chriſtus clamat, Diſcite, quid eſt, miſericordiam volo, & non ſacrificium, & Paulus Beneficentiã, & communionis, nolite obliuiſci, talibus enim hoſtijs promeretur Deus, & D. Iac. Religio munda & immaculata apud Deum, & homines, eſt viſitare pupillos, & viduas in tribulatione earum. Quarto nullum eſt opus, quod Deo nos magis ſimiles reddat, ſicut cum noſtra alijs communicamus, Deus enim eſt ipſum in ſe bonum, Naturam autem boni, eam eſſe ſcimus vt ſe ipſum alijs communit; Itaque rectè illud dictum eſt, nulla re magis homines ad Deum immortalem accedere, quam beneficentia, & liberalitate, quod vel ethnici prædicarunt, ſed etiam hoc, vt cætera luculenter noſter Nazianzenus. Nihil (inquit) tam diuinum, homo habet quàm de alijs benemereri, tamenſi Deus maiora, hic minora beneficia conferat, vterque pro viribus, Fac inquit calamitoſo ſis Deus, Dei miſericordiam imitando] de Deo etiã ſcripturã nihil crebrius, nihil magnificentius prædicant, quam miſericordiam, quaſi hoc Deus titulo maximè gaudeat, vt ſit pater miſericordiarum & Deus totius conſolationis, & repetitis vocibus geſtiat appellari, miſericors, & miſerator Domini proprium, quam humanitas erga alios homines vt ipſa, etiam vox humanitatis ſonat. Certè ſi, totum hominem quaſi membratim intus, & extra inſpicias, ita profecto comperies, Oculi, aures, lingua, manus maximè, pedes, atque adeo omnia corporis membra, pietatem loquuntur, & docent, quippè, quæ à natura ſint tradita, non ſolum vt tibi ſoli ſeruiant, ſed vt his etiam in alios ſis beneficus, videndo aliorum neceſſitates, audiendo, conſolando, adiuuando. Intellectus etiam vt alijs conſulas, Voluntas maximè eſt ad amandum, & compatiendum prona. Homo ſum (ait ille) humani à me nihil alienum puto, monſtrum eſt naturæ, non homo brutis crudelior, qui ſibi tantum, ſe natum putat. Sexto, nihil eſt quod ita reddat hominem, non ſolum planè hominem, ſed etiam Illuſtrem, & magnum, vt hæc ipſa virtus, rectè ille, Regia crede mihi, res eſt ſuc-

Mattb. 9.
Heb. 13.

Iac. 1.

Elemofyna
facit Deo ſi-
mitem.Orat. de
paup. amo-
re.Natura homi-
nis.Elemofyna
facit hominẽ
illuſtrem.

est succurrere lapsis. Merito Imperator Leo, homines ad benefaciendum miseris promptos, soli comparabat, cuncta lustranti, & omnibus sui calor, ac luminis aliquid impertienti. Tales fuere Abraham, & Iob, & alij innumerabiles. Ostendat noster Ecclesiastes, in hoc, viros nobiles posse veram nobilitatem significare, si egentium hominum, & piorum locorum, curam suscipiant, magis quam si opes infumant in alendis canibus, & equis & parietibus vestiendis, & in ædificiorum, famulorum & aliarum rerum superfluo apparatu. Septimus locus est quod Eleemosynis debita solvimus, quibus ad pœnas tenemur, etiam post dimissa peccata; Ita Dan. Consilium meum Rex placeat tibi peccata tua eleemosynis redime Eccl. Ignem ardentem extinguit aqua, & eleemosyna, resistit peccatis. Octauus est etiam opus meritorium nouæ gratiæ, ac iustitiæ, est enim Eleemosyna persimilis illi oleo, quod suis precibus à Deo Elias impetrauit Viduæ, cui etiam dixit vade & vende oleum, & redde creditori tuo, tu autem, & filij tui vinite de reliquo, simul debita soluit, eodemque tempore sibi apud Deum lucrum comparat. Apud Pau. dicitur qui parce seminat, parne, & metet, & qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus & metet, qui autem administrat semen seminanti, (Deus scilicet) & panem ad manducandum præstabit, & angebit incrementa frugum iustitiæ vestræ, vt in omnibus locupletati abundetis & paulo ante dixerat, potens est autem Deus, omnem gratiam abundare facere in vobis, & quæ sequuntur. Rectè Augustinus fecundus est ager pauperum, citò reddit donantibus fructum) Similis Terræ, quam seminavit Isaac, reddenti fructum centesimum, & Christus etiam centuplum promittit, Non est potens ad munera, cœlitus obtinenda, non quæ animis duntaxat, sed quæ corporibus etiam profint, & temporalibus bonis, modo, in damnum hominum non sint cessura: Eccl. Conclude eleemosynam in sinu pauperis, & hæc pro te exorabit. Decimo plurimum adiumenti, & cōsolationis præbet morituris, qui in pauperes fuerunt misericordes Psal. Beatus qui intelligit super ægenum, & pauperem in die mala liberabit eum Dominus. Tobias eleemosyna (inquit) à morte (scilicet mala) liberat, & ipsa est quæ facit inuenire misericordiam, rectè Ambros. Non sunt hominis bona, quæ secum ferre non potest, sola misericordia, comes est defunctorum Eccl. mitte panem tuum super transeuntes aquas (idest inopes) & post tempora multa inuenies. Non patitur animam ire in gehennam

A a a 4 Tob.

Eleemosyna
satisfacit pro
peccatis.

Dan. 6. 4.

Eccl. 3.

Est Opus me-
ritorium.

4. Rom. 4.

2. Cor. 9.

Serm. 25.

de Ve. 40.

c. 3.

Valet ad be-
neficia reci-
pienda.Plurimum iu-
uat morietes.

Tob. 12.

Eccl. 11.

- Tob. 4.* Tob. esto misericors sicut potueris, primum enim bonum tibi thesaurizas in die Iudicij. Ipsa est quæ assignat locum in Paradiso Eccl. omnis misericordia faciet locum unicuique secundum meritum operum suorum, est enim charitas in Cælo, ut summus Aconomus, in Dei Palatio, distribuens unicuique suas pro meritis sedes. Eccl. Eleemosyna quasi viri sacculus cum ipso, & gratiam hominum, quasi pupillam conseruabit & postea exsurgit, & retribuit illis retributionem, unicuique in caput ipsorum. Undecimò, Nihil aduersus peccata validius, præteritorum curat vulnera, futuris cauendis præmunit, medicina pariter, & antidotum Eccl. Deus prospèctor est eius qui reddit gratiam, meminit in posterum, & in tempore casus sui, inueniet firmamentum, præter hos locos. Poterit aliquando Concionator, diuitum auaritiam arguere, qui erga pauperes non amant, non exercent beneficentiam, ac pietatem, quare sit Duodecimus locus ut proponat diuitibus tanquam primum principium, bona quæ temporalia vocamus, non esse absolute ipsorum, sed Dei dispensatores constitutos ipsos esse, non dominos. Ille plane iniquus, qui non in familiam Domini, dispensat Docent hoc Sancti Patres Ambr. in Luc. ubi inducit diuitem illum auarum ita dicentem, quid iniustum est, si cum alienatum propriam dicis? quæ? ex quibus reconditis in hunc mundum detulisti? Quando in hanc lucem ingressus es quando de ventre matris existi, quibus quæso facultatibus, quibus subsidij stipatus ingressus es? & addit proprium nemo dicat quod est commune plusquam sufficeret sumptum, & violenter obtentum est. Nunquid iniquus est Deus, ut tu quidem esses affluens, & abundans, alijs subsidia vitæ deessent, & egerent? Greg. cum quilibet necessaria indigentibus ministramus, sua illis reddimus non nostra largimur, & ideo ait Eleemosynam à Christo vocari Iustitiam, cum ait videte, ne Iustitiam vestram faciatis coram hominibus. Hieron. in illud væ qui multiplicat non sua, idem docet, & confirmat ex verbis Christi apud Lu. si in alieno fideles non fuistis, quod vestrum est quis dabit vobis? Basil. sic ait esurientis est panis, quem tu retines, nudi est vestis, quam in arca custodis, discalceati calceus, qui apud te marcescit. Ber. Nostrum est, quod effunditis, clamant nudi, clamant famelici, nobis crudeliter subtrahitur, quod inaniter expeditis. Saluianus affert illud Prou. 3. honora Dominiuum de tua substantia, Eccl. Catb. & subdit, si deuotus es, da quasi tuum, si indeuotus redde quasi

Contra peccata Antidotum.

Eccl. 3.

Diuites sunt dispensatores non Domini.

Ambr. in Luc.

3. p. pass. adm. 22.

In cap. 2.

Abac.

Lu. 16.

In Diuites

Hom. 1.

Ep. 42.

Cap. 1. de

Eccl. Catb.

quasi non tuum, da si vis redde si non vis.] Vnde etiã sancti colligunt auaros qui sua non communicant egentibus, esse fures iuxta illud. Isa. Rapina pauperis in domibus vestris, sic Basilius, & Ambrosius. Et ego adderem huiusmodi esse hostes boni communis, & totius generis humani, in omnes homines tyrannidis quoddam genus exercentes. Quod autem patres bona diuitum, ipsorum esse negant, non de dominio iustitiæ intelligi debet, quod est inter homines, quomodo negari non potest, hominem habere dominium earum rerum, quas iusto titulo acquisiuit. Sed si consideret se homo, Deum respiciendo, Qui diues est debet Deum agnoscere Dominum omnium suorum, bonorum, se vero eius administrum, atque distributorem. Decimustertius locus est, ex diuitum quorundam in pauperes, crudelitate, quam Concionatores merito possunt exaggerare; vt sancti Patres faciunt, à quibus nos spiritum, ac zelum, in concionando addiscamus oportet, lege Chrysostr. vbi exemplum narrat crudelis avari, qui exultante tota vrbe ob spem futuræ annonæ fertilis, solus dolebat, quod non posset suum triticum, quod reseruauit, caro vendere, quem ait dignum fuisse cui lingua excinderetur, qui lapidibus obrueretur, cui etiam pectus, tanquam publico hosti contunderetur. Quid (ait) dolet tibi, non omnes periisse, vt quæstum faceres? Pet. Chrysol. agens de diuite, & Lazaro describit pugnam inter diuitem, ac mendicum Basil. & Ambr. magna eloquentia describunt historiam mendici cuiuspiam, vnum de suis filijs ob extremam inopiam, auaro, & crudeli diuiti vendentis Ambros. etiam fusè agit contra hos auaros, quos similes ait esse Lupis, vestigia Leonum insequentibus vt de præda, & eorum rapinis gaudeant. Decimoquarto, Quando necessitas alicuius familiæ, est valde grauis, explicanda est accommodate ad commiserationem, vt perspecta calamitatis magnitudo, auditorum corda percellat, hic enim est etiam scripturarum sacrarum mos cum ad Eleemosynas largiendas hortantur. Decimoquinto, Vfus Ecclesiæ totius, & Christianæ religionis, qui in charitate præsertim eminet: Olim non colligebantur inter concionandum Eleemosynæ, vt nunc, sed assignabatur dies, & templum vbi arca erat ad eleemosynas reponendas. Paulinus vocat, vas vbi, illæ colligebantur mensam, alij Corbonam. D. Paul. assignat diem Dominicum, quæ est prima Sabbati, De Collectis ait, quæ fiunt in sanctos (idest pauperes Christianos qui erant Hierosolymis) sicut ordinauit Ecclesijs Galatiæ, ita, & vos facite per vnam Sabbati, vnusquisque

Isa. 3.
Basil. in
Diu.
Ambr. de
Nab.

Diuitum aliquorum crudelitas.

Hom. 30.
in 1. Cor.

Ser. 120. et
ser. 124.

In Diu.
l. de Nab.
c. 5.

Serm. 50.
de auth. &
Anania

Tom. 3.
Necessitas
pauperum.

Ecclesiæ con-
suetudo.

Epist. 32.
1. Cor. ca-
pit. ult.

Serm. 5.

Scripturæ
multæ.

Patres.

Similitudi-
nes variæ.

Exempla.

Mysterium
diei.Eleemosyna
utilis etiam
rebus tempo-
ralibus.

quisque vestrum apud se reponat, recondens quod ei bene placuerit, ut non cum venero, tunc collectæ fiant. D. Leo habet plures sermones de collectis, & ait ideo dilectissimi, satisfiat Apostolicis institutis, & assignat futuræ collectioni diem Dominicum. Decimosexto, In scriptura sacra, mira, & multa sunt, quæ de eleemosynæ bono dicuntur, poterit noster Orator aliquam ex multis sententijs afferre, ut sic audientes excitet, & habeat parata loca, ut suo tempore delectum habeat. Decimosextimo, eodem modo ex sanctis Patribus insigniora dicta seligat, nec desunt pleraque principum, ac Philosophorum de hac ipsa re apophthegmata. Decimo octavo habeat, & paratas elegantes aliquas de eadem materia similitudines, ut Paulus vocat semen, & multas est reperire apud literas sacras, & sanctos Patres. Decimonono, Valde utile erit afferre præsertim ex historijs Ecclesiasticis exempla eorum, qui in hac virtute fuere singulares, nã exempla plurimum mouent ad exaggeranda quæ dicimus, Romæ in hunc finem editus est libellus, opera Iulij Fulci, qui collectas ex sanctis Patribus multas hac de re sententias, & exempla illustriora complectitur, nec alij desunt eiusdem materiæ libri conscripti. Vigesimo poterit sæpe occasionem arripere ex mysterio vel festo illius diei, ut in Natiuitate Domini, poterit eleemosynam petere ob reuerentiam, paupertatis, nascentis pueruli, cui offerant. In festo Virginis Annunciatae, ob grati animi significationem, cum Deus se ipsum nobis tanta liberalitate fuerit elargitus. In festis Beatissimæ Virginis, quasi ipsa sit quæ petat, vel ut eam sibi quisq; in patronam, & matrem arripiat. Vigesimo primo, Aliquando poterit auditoribus significare, ut illam eleemosynam det, ad donum aliquod impetrandum à Deo, exempli gratia, ut te faciente eleemosynam, Deus suum amorem tibi concedat vel peccatorum remissionem, vel ob reuerentiam, sanguinis Christi, vel ad subsidium præstandum animabus quæ in igne purgatorio detinentur. Vigesimo secundo, poterit docere Eleemosynas non solum spirituales fructus, & cœlestia præmia, sed cum afferre, sed etiam, in præsentis vita, solitas, sæpe rem domesticam, & opes augere, ut ipsa scripturæ docent. Item plus pauperem, qui accipit dare largienti quam ipse det pauperi. Vigesimo tertio, sed illud experientia mihi compertum est, maiores colligi eleemosynas, quando in priori Concionis parte, ita commouit Concionator, affectus, & deuotionem accendit auditorum, ut facile, sit eis eleemosynam erogare pro

pro Dei amore, quem animo conceperunt, etiam si non multum commendatio urgeat. Vigesimoquarto Cypr. patrimonium Deo creditum, nec fiscus inuadit, nec calumnia aliqua forensis euertit; In tuto hereditas ponitur quæ Deo custode seruetur. Hæc possent videri satis, sed placet adhuc addere multiplicem variarum rerum supellectilem, ne eadem cantinella sapius decantata animos ad pietatem obduret, aut aures obtundat.

De opere & Eleemosyna.

Pro commendandis Eleemosynis varia dicta.
Cap. VII.

Primo nunquam minuuntur opes, eleemosynas largiendo Clem. comparat Eleemosynam scaturienti puteo, qui etsi haurias multum, denuo scaturientibus & recentibus aquis repletur, & vberibus quæ si mulgeantur, rursus nouo lacte abundant. Basil. similem esse ait frumento in terram proiecto, quod cum fenore redditur.

3. pad. c. 7.

In Diu. Hom. 1.

Secundo, eleemosyna est quæ clauis habet cæli, Salomon fecit ostia Sancti Sanctorum ex lignis Oliuæ quæ misericordiam Symbolum est, & Christus in Cælum ascensurus Oliueti montem subijt. Vnde est illud Beati misericordes quoniam ipsi misericordiam consequentur.

Eleemosyna aperit Cælum.

Matth. 5.

Tertio, qui pauperi dat pecunias Deo feneratur, nulla præter hanc, licite exercetur vsura, Feneratur Domino qui miseretur pauperi, estque planè grandis vsura, vnum dare vt centum recipias. Adde alijs feneratoribus quatuor onera subeunda esse. Primum molestia conficiendi tabulas, vt constet ratio dati, & accepti, Secundum est infamis inter homines opinio; Tertium cruciatus conscientie, Quartum necessitas restituendi. Contra Noster fenerator, nec rationum cura operatur sed dicit vt Paulus, scio cui credidi, & certus sum quia potens est depositum meum seruare, magnam verò laudem apud Deum, hominesque consequitur, conscientie magna quiete, & gaudio fruitur, Denique Deum habet debitorem.

Qui eleemosynam confert, exerceat se- nus cum Deo. Pro. 19.

Quarto, dici potest hæc eleemosyna quam erogatis Vectigal quoddam, à Christo Domino impositum ex charitate animoque prompto soluendum, Pauperes, qui pro foribus astant, vel in via occurrunt, vel qui pro eis colligunt, exactores sunt ab eodem Christo destinati ad hoc tributum colligendum. Ego verò Concionator præpositus sum exactoribus, & operi,

Est Vectigal à Deo impositum.